

Verwarring over etiketten

De labels van producten uit de nederzettingen worden aangepast, maar wanneer?

Grote verwarring alom over de eis dat producten uit de Israelische nederzettingen in de Palestijnse gebieden niet meer het etiket Israel zullen krijgen. Nadat Ha'aretz in mei had bericht dat de Europese Unie de kwestie had uitgesteld onder Amerikaanse druk, werd dat prompt weer ontkend door de vertegenwoordiging van de EU in Israel. Ook het Nederlandse standpunt is lang niet helder.

Carlijn Teeven en Steven Musch

Minister Frans Timmermans van Buitenlandse Zaken (PvdA) presenteerde in februari zijn voornemen om aan producten uit bezet Palestijns gebied niet langer het label 'Made in Israel' te hangen. Begin mei berichtte *NRC Handelsblad* echter dat Timmermans het kabinetsbesluit op de lange baan zou schuiven. Zelf ontkent hij dat. Tegenover de NOS verklaarde hij dat 'de plannen gewoon zullen worden uitgevoerd, zoals dat eerder met de Tweede Kamer is afgesproken'.

'Op dit moment zijn we bezig zoveel mogelijk Europese landen op één lijn te krijgen, zodat er bij de consument geen enkel misverstand kan ontstaan over waar deze producten vandaan komen. We zijn met twaalf lidstaten bezig om de Europese Commissie er toe te bewegen dat ze duidelijke richtlijnen gaat geven', aldus Timmermans.

Veel Nederlandse supermarkten verkopen producten zoals dadels, wijn, bloemen en cosmetica als zouden deze uit Israel komen, terwijl ze in werkelijkheid afkomstig zijn uit de bezette Golan hoogvlakte, de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem.

Ongeveer twintig procent van Israels totale landbouwproductie komt uit deze Israelische nederzettingen. De verkoop van producten uit deze gebieden vormt volgens het kabinet een obstakel voor de vrede tussen Israel en Palestina. Volgens minister Timmermans hebben Nederlandse consumenten het recht om te weten waar hun producten vandaan komen: 'Als op producten uit nederzettingen staat dat deze uit Israel komen, klopt dat gewoon niet met het internationaal

recht.' Daarom moeten de goederen in de toekomst worden voorzien van het label 'uit bezet Palestijns gebied'.

Israel reageerde woedend op de plannen van de Nederlandse regering, omdat het mogelijk een volledige boycot in de hand zou kunnen werken. De Israelische minister van Buitenlandse Zaken noemde de voornemens discriminerend.

De vraag is: bevordert minister Timmermans werkelijk het vredesproces tussen Israel en Palestina? Of is zijn maatregel voor Palestina enkel een doekje voor het bloeden? Volgens Sonja Zimmermann van de Stichting Diensten en Onderzoek Centrum Palestina (DocP) heeft correct etiketteren weinig zin: 'Het is een stap in de goede richting, maar door de producten correct te labelen maak je een illegale situatie, eigenlijk een beetje legaal.' Daarnaast, stelt zij, 'leg je de verantwoordelijkheid bij de consument, terwijl het er wat ons betreft om gaat dat er een juridische grond is op basis waarvan deze producten helemaal niet tot de Europese markt toegelaten dienen te worden.'

De Europese Unie is de grootste af-

nemer van deze producten. Jaarlijks bedraagt de handel tussen Europa en de Israelische nederzettingen zo'n 300 miljoen euro. Het gaat dan voornamelijk om agrarische producten, met als belangrijkste importlanden Nederland, Frank-

rijk, Zwitserland en Zweden. Voor veel producten uit Israel gelden binnen de EU gunstige invoerrechten. Sommige goederen kennen een 'nultarief' of een verlaagd invoerrecht van slechts 6 procent. Wanneer de producten uit de nederzettingen het label 'uit bezet Palestijns gebied' krijgen, hebben zij echter geen recht meer op deze gunstige handelstarieven en betalen zij de volle 17 procent.

Volgens het Centrum voor Informatie en Documentatie Israel (CIDI) zouden zowel Palestijnse als Israelische boeren het slachtoffer worden van de maatregel. 'Palestijnse boeren hebben zelf ook liever dat er Israel op hun producten staat', zegt Mike Durand, woordvoerder van CIDI. Daardoor krijgen zij namelijk handelsvoordelen en kunnen zij hun producten voor een lagere prijs aanbieden op de Europese markt.

De VVD, ChristenUnie en de SGP lieten weten dat ze, net als het CIDI, vrezen dat Palestijnse boeren het slachtoffer zullen worden van de maatregel van Timmermans. Daarbij, zo zeggen de partijen, zouden producten waar 'uit bezet Palestijns gebied' op staat, voor consumenten minder aantrekkelijk zijn.

Even leek er door deze kritiek onenigheid binnen het kabinet te zijn. Als gevolg daarvan berichtte het *NRC Handelsblad* dat het kabinet voorlopig af zou zien van de plannen, om een conflict in de Kamer te voorkomen. Timmermans liet echter aan de NOS weten dat dit niet klopt: 'We gaan de plannen gewoon uitvoeren, daar is niets aan veranderd.'

De vraag rest nu wanneer de plannen uitgevoerd gaan worden. Sonja Zimmermann: 'Als het wachten is tot de andere lidstaten van de EU op één lijn zitten, dan kan het nog lang duren, ben ik bang.'